

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55—40, József 68—88.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP**

Előfizetési árak: Egész évre 360 K.
Félévre 190 K. Negyedévre 100 K.
Egyes szám ára — — 10 korona.

Budapest, 1922.

III. évfolyam, 42. szám.

Vasárnap, október 15.

Kincsek a porban.

(—y.) A kormányelnök mult héten biztató kijelentéseket tett. Ő a pénzügyi viszonyok javulását várja és csatlakozott ehhez a bizakodó felfogáshoz a pénzügyminiszter is, pedig a pénzügyminiszterek rendszerint sötétben látnak. Pénzügyi viszonyaink javulását egyfelől az ősszel meginduló nagyobb kivitelől, másfelől a behozatal megszorításától várják. Felteszik, hogy ha a külföld irányában kiadásunk csökken, bevételünk gyarapodik, akkor a korona árfolyama javulni fog s ezzel kapcsolatban a drágaság enyhül.

Helyesnek látszik ez az okoskodás, de meg kell jegyeznünk, hogy pénzünk rossz árfolyamát s ebből folyóan az elviselhetetlen drágaságot idáig sem okolták meg a gazdasági állapotok. Hiszen Ausztriának nagyobb volt a pénzjegyforgalma, amikor ott állott a valutája, ahol ma a miénk. Már pedig Magyarország gazdasági helyzete nem hasonlítható össze az Ausztriáéval. Ausztria természeti erőiben szegényebb nálunknál és termelése is megbénult, hála a szocialista uralomnak. Magyarország ellenben még mai csonka állapotában is felül tud termelni a szükségletén. Ha nem kellene behoznunk annyi fát, szenet, olajat, vasanyagot s különösen

Tábori mise a katolikus nagygyűlés megnyitásának napján.

Október hó 8-án ünnepélyes körmenet nyitotta meg a katolikus nagygyűlést. Az Országház lépcsőire állított oltáron *Csernoch* János hercegprímás szentmiseáldozatot mutatott be. Képünk a mise közönségét örökíti meg, az első sorokban a nemzetgyűlés tagjai foglalnak helyet, közöttük balról *Apponyi* Albert gróf.

annyi textilárút és ha hozzá nem zsarolnának bennünket a külföldi államok mesterségesen felszoktetett magas valutájukkal, akkor már most is nyereséget mutatna fel a kereskedelmi forgalmunk. Mérlegünk még a rendkívül magas beszerzési árak ellenére is javulóban van, mert ipari termelésünknek az idegen árúkat egyre jobban sikerül kiküszöbölnie.

Ilyen viszonyok között gazdaságilag nincs megokolva a magyar pénzjegy mai arányban való elértéktelenedése. Mi jót várjunk azonban, amikor ellenségeink itélik meg, hogy mit érjen a magyar korona? És hogyan tudjunk dacolni a magyar értékeket fenyegető ama veszedelemmel, hogy az ántánt jóvátétel címén megszállván, minden vagyonunkra ráteheti a kezét! Ez a politikai nyomás szorítja lefelé a magyar pénzt, nem pedig gazdasági tehetetlenségünk.

Gazdasági szempontból Magyarország ma sem szegény. Természeti erőiben gazdagok vagyunk s ezek okos kihasználásával nagyban fokozhatjuk a jövedelmünket.

A viszonyaink iránt érdeklődő külföldiek, így legújában a belga tőkésék mind azt mondják, hogy a természet jóságos volt hozzánk, mert kincseket adott nekünk, amelyek kihasználására azonban nincs meg bennünk a kellő élelmeség. Hogy mi mindenből lehet hasznot szerezni, amire idáig ügyet sem vetettünk, erre nézve érdekes példa az, hogy az erdei fák törzsének északi oldalán található moha (zuzmó) nagy értéket képvisel, mert ebből kitűnő olajat lehet sajtolni; nagy pénzt adnak a kellemetlen vendégeknek tekintett kőrisbogarakért is és mind értékké lehet átváltoztatni vadonban is termő, most dudvának tekintett sok növényféléseget, amelyekből drága orvosság készül. Rengeteg semmibe sem vett ilyen értékünk van a föld fölött és a föld alatt is sok termelési lehetőség van elhanyagolva, amelyeket a kulturáltabb külföldi államokban a vállalkozó tőke és az emberi élelmeség már régen használatba vett. Mielőttünk még a fejlődésnek nagy területei nyilhatnak meg, ha a természeti kincseket jobban kiaknázzuk. Hogy pedig magát a földmívelést is milyen arányokban fejleszthetjük, erről elég annyit mondani, hogy egyes külföldi államok a mi átlagos terméseinket legalább is megkétszerezik.

Isten jóvoltából nagy tartalékerőink vannak, s noha egyelőre életforrásaink jelentékeny részét nélkülöznünk kell, azért Magyarország nem lesz szegény ország, csak kurtábbá vált kardunkat kell megtoldanunk néhány lépéssel a termelő munka területén. Ha az időt és erélyt fecserlő politika helyett minden magyar elme abban fáradozna, hogyan használhatnák ki jobban a természet ingyenes adományait, akkor egymás megrövidítése nélkül is boldogulhatnánk s erőnk gyarapodásával visszaszerezhetnők mindazt, ami elveszett.

Budapest, október 14.

A katolikusok üzenete. Hatalmas méretekben nyilatkozott meg a magyar katolikusok hitvallása a fővárosban tartott nagygyűlésükön. A hűség és szeretet jegyében lezajlott tüntetésen Szioppa pápai nuncius biztató szava, hogy Magyarország újra élni fog, villanyozó-n hatott az ezrekre, akik milliók nevében tüntettek a magyar kereszténység és az integer magyar királyság mellett. Ez a hatalmas megnyilatkozás, melyen Zichy János gróf, Prohászka Ottokár, Patacsi Dénes és a katolikus magyarok más kiváló szónokai tolmácsolták a nagy keresztény tábor akaratát, lesújtó csapást mért a liberális-radikális nemzetközi bomlasztókra. Megüzente a romboló társaságnak a katolikusok egyeteme, hogy nincs engedmény a kereszténység rovására s kitarotán harcol a magyarság a nemzetietlen hatalmak ellen, ha még olyan nagy tőke áll is mögöttük. Ezt az üzenetet harmonikusan egészíti ki az, melyet a protestáns keresztények felé intézett a nagygyűlés. Zichy János gróf és Prohászka Ottokár tüntetőn biztosították a protestáns keresztényeket, hogy a nemzetért és a társadalmi rendért folyó harcban és munkában testvéries egységet akar a magyar katolicizmus velük s ezt az egységet nem fogja megzavarni a liberális szabadkőművesség semmiféle aknamunkája. Örülünk, hogy a magyar keresztények egysége újból megerősítést nyert s hisszük, hogy az csak erősödik, bármennyire mesterkedjenek is ellene a bank- és sajtóliberális nagyhatalmak.

A rágalmazók. Hazudnak, ferdítenek, becsapják az olvasóikat, csak azért, hogy a gimpli-tömegek vállán megint az ő fajtájuk kerüljön uralomra. A hazugságon és rágalmazáson az elmúlt héten megint megcsipték őket. A tanácsköztársaság hivatalos lapja, a «Népszava» azt hazudta, hogy a földmívelésügyi minisztérium a munkások megkérdése nélkül akarja szabályozni a munkabéreket. Kísült, hogy ép ellenkezően áll a dolog. A földmívelésügyi minisztérium járasonként munkásokból és munkaadókból arányosan összeállított bizottságokat akar felállítani, hogy a túlságosan alacsony munkabérek ellen megvédje a munkásokat. A rendelkezéstervezet tárgyaló értekezletre a gazdák szervezetein és a keresztényszocialista földmunkásszövetségen kívül még a vörös szocialista földmunkásszervezetet is meghívta. El is ment mindenki, csak a vörös szervezet nem. De olvasóinak mégis azt hazudja, hogy meg se hívták. Szóval a munkásokkal szemben kötelességüket nem teljesítik a vezérelvtárs urak s még tetézik mulasztásukat hazugsággal. Most az egyszer azonban fölönfogaták őket. Rágalmazásért «Az Est» volt a bíróság előtt. Az őszirózsás forradalom főlapja ugyanis azzal rágalmazta meg az Ébredők Egyesületét, hogy ott fegyvereket osztogatnak s verekezésre és gyilkolásra bujtják föl az embereket. A bíróság bűnösnek mondta ki «Az Est»-et rágalmazásban és cikkíróját lecsukatta. Mikor csukják be már örökre ezt a bűnös nagyhatalmat, mely az októberi forradalommal a legnagyobb bünt, a hazaárulás bűnét követte el?! S ilyen lapokat olvas sok szerencsétlen ember... olvassa a rágalmakat és hazugságokat.

MI HIR A POLITIKÁBAN ?

A kisgazdapárt multheti szokásos összejövetelén Bethlen István gróf miniszterelnök hosszasan elbeszélgetett a párt tagjaival és kérdésekre válaszolva ismertette a politikai helyzetet. A miniszterelnök a drágaság leküzdéséről szólva kijelentette, hogy a nyomor enyhítésére megindult mozgalom kapcsán ellensúlyozhatók a drágaság következményei. Most kezdődik ugyanis a közmunkák kiírása és mivel munkabér tejében gabona-ellenértéket kapnak a résztvevők, reméli, hogy sokan fognak jelentkezni, főképpen olyanok, akik nem jutottak aratási munkához.

A gazdasági helyzet az év vége felé javulni fog.

A kivitel most újból megindult és az év vége felé, különösen december havában fokozódni fog. Főképpen az állatkivitelnél várható emelkedés.

Egy felmerült eset kapcsán a miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a maga részéről szakminiszterek révén igyekszik odahatni, hogy egyes nagyobb gyártelepek, vállalatok és bankok minél nagyobb tömegben alkalmazzanak keresztény tisztviselőket.

Schandl Károly földmívelésügyi államtitkár Széchenyi gróf érdeklődésére azt válaszolta, hogy az Országos Földbirtokrendező Bíróság, valamint a földmívelésügyi miniszter részéről utasítás ment a gazdasági felügyelőkhez, hogy minden egyes esetben, amikor különösebb nehézségek nem mutatkoznak és addig, míg a bírói eljárás véglegesen befejeződik,

ideiglenesen bocsássák át a földeket az igényjogsultak birtokába.

A földmívelésügyi miniszter a maga részéről az Országos Központi Hitelszövetkezetet is felhívta, hogy ilyen esetekben lehetőleg földbérlő szövetkezetekbe tömörítse a földigénylőket, mert így látja leginkább biztosítotttnak a gazdasági érdekek érvényesülését is.

Nagyatádi Szabó István földmívelésügyi miniszter, a földreform gyorsabb végrehajtása érdekében berendelte az összes vármegyei gazdasági felügyelőket a földmívelésügyi

minisztériumba. A földművelésügyi miniszter *Schandl* Károly dr. államtitkár és *Balázsovits* Dezső miniszteri tanácsos részvételével

utasításokat adott a gazdasági felügyelőknek a föld-birtokreform gyorsabb és simább végrehajtására.

A gazdasági felügyelők minden esetben *iparkodjanak kellő felvilágosítással szolgálni a földhöz juttatható kisembereknek.* A miniszter elvárja, hogy a felügyelői kar mindenben a legutóbb kiadott utasítások szerint járjon el. A gazdasági felügyelők részletesen beszámoltak a miniszternek arról, hogy

az előkészítő munkálatokat teljesen befejezték

s így ma már úgyszólván *minden községben csak a bírói eljárás van hátra.*

Kállay Tibor pénzügyminiszter most dolgozik

a községi háztartás kérdésének rendezéséről szóló törvényjavaslaton.

A pénzügyminiszter igyekszik az egyforma megadóztatás biztosítására azáltal, hogy *maximálja a pótdadónak a százalékát* és egy bizonyos kiegyenlítésről gondoskodik úgy, hogy *a jövedelmi adónak a pótlékolásából teremt egy alapot,* amely azoknak a községeknek, elsősorban a kis- és nagyközségeknek céljaira lesz felhasználható, amely községekben egyébként túlmagasan kellene megállapítani a pótdadót.

Néhány új bevételt óhajt átengedni a községek háztartásának céljaira.

A községi háztartások be rendezése *január hó 1-étől kezdődő hatállyal történik.*

Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter újjászervezi

a mezőgazdasági népoktatást,

mert azt tartja, hogy a magyar népet a létért való harcban *az életre nézve közvetlenül hasznos ismeretek közlésével kell megerősíteni.* A szegénysorsú egyetemi hallgatók részére *diákjóléti intézményeket* állít fel. Egy kaszányát most alakítanak át internátussá.

+MEZŐGAZDASÁG+

Hogyan készül a pálinka!

Irla: Windisch Rikárd dr. gazdasági akadémiai tanár (Keszthely).

Pálinkának nevezzük az olyan borszesz — spiritusz — tartalmú folyadékot, amely közvetlen fogyasztásra, *ivásra* van szánva. A pálinka szeszt tartalmazó folyadékokból — cefre — lepárlás — kifőzés — útján készül. Készítenek pálinkát még úgy is, hogy erős kész szeszt annyi vízzel hígítanak, hogy *ivásra* alkalmassá váljék. Ez utóbbi módon készüllet mondják közönséges pálinkának, vagy egyszerűen csak pálinkának.

Ellenben a bizonyos borkészítési maradékokból — borból, borseprőből, bortörkölyből — előállítottakat, vagy a bizonyos gyümölcsökből készületeket *nemes pálinkáknak*

nevezik. Közönséges pálinka a rozs-, a búza-, a burgonya-, krumplipálinka. Nemes pálinkák a szilvórium, a meggy- és a cseresznyepálinka s ilyen a borókapálinka, az u. n. boroviczka is. Nemes pálinkák készülnek még a borból — cognac — a különféle ringlőkből, a sárga- és őszibarackból, a berkenyéből, a somból, a málnából, a szamócából, a sárga dinnyéből, a földi szederből és fekete bodza gyümölcséből.

A pálinkák főalkotórésze a borszesz és a víz. Találjuk bennök ezeken kívül az erjedés bizonyos melléktermékeit is. Ilyenek az u. n. kozmás olajok, s különféle részben ismert, részben ismeretlen összetételű illat- és zamatanyagok. Ez utóbbiak minősége és mennyisége függ a pálinkák készítésére felhasznált nyersanyagoktól és azokra nézve jellemzők. A szakértő ezek alapján tudja megmondani, minő nyersanyagokból készült a pálinka.

Ünnepélyes körmenet a katolikus nagygyűlés napján.

A sátor alatt *Csernoch* János hercegprímás halad, kezében az Oltáriszentséggel.

A pálinka értéke, a szesztartalomon kívül, függ az abban található illatos és zamos alkotórészek minőségétől és mennyiségétől.

Jóminőségű gyümölcszeszek — nemes pálinkák — előállításához cukortartalmú és zamos, illatos gyümölcsöket használnak. Úgy természet, mint vadontermő gyümölcsök használhatók föl e célra. Bőséges gyümölcsstermés esetén a felesleg jobban értékesül, ha azt nemes pálinkák készítésére felhasználjuk, mintha másképpen értékesítenénk. Minél több cukor van valamely gyümölcsben, annál több szeszt — pálinkát — ad, minél zamosabb az, annál értékesebbet.

Száz kilogramm cseresznyéből átlag 10-2 liter 50%-os cseresznyepálinka, ugyanennyi szilvából mintegy 8-30 liter 50%-os szilvórium gyártható. Egy hektoliter áfonyagyümölcs mintegy 4 liter, alma 5 liter, málna és földi szeder 3-4 liter 50%-os pálinkát szolgáltat.

Jóminőségű pálinka készítéséhez teljesen megérett, esetleg túlérett gyümölcsöt használunk. A penészes, hibás gyümölcsöket különítsük el; a nagyobb gyümölcsökből a hibás, rothadt részeket vágjuk ki. A gyümölcsöket jól aprózzuk fel cefrének és azután melegebb helyen hagyjuk kiejedni, kiforrni. Amidőn az erjedés — forrás — teljesen befejeződött, vagy azonnal kifőzzük a cefrét, vagy pedig jól záródó hordóba öntjük, hogy állás közben meg ne penészedjék, ecetesedjék és később főzzük — pároljuk — ki.

A lepárlásnál kapott szesz, az ú. n. vadka, még nem oly erős, hogy pálinka néven föl lehetne használni. Azután avval az elővigyázattal pároljuk le a vadkát, hogy kellő erősségű — szesztartalmú — szeszt, illetve pálinkát kapjunk. Vigyázni kell a kifőzésnél arra is, hogy a cefrében lévő törköly oda ne égjen, meg ne kozmásodjék, mert különben silány, rosszízű pálinkát kapunk. Az elkészült pálinkát azonnal, frissen nem lehet fogyasztani. Azt még egy ideig állani kell hagyni — érlelni.

Egyik-másik pálinkafélet, például a szilvóriumot, új hordóban kell érlelni, hogy abban megfestődjék. Másokat már használt, régi, de tiszta hordókban érleljük, amelyekből azok semmiféle festőanyagot nem vehetnek magukba. Ha üvegekben érleljük a pálinkákat, időnkint át kell azokat fejteni, úgy hogy átfejtés közben jól átszellőztessenek. Érlelés alkalmával válnak azok egészen tiszta, kifogástalan zamatos ízűvé és ekkor fogyaszthatók csak.

A bor és a borseprő szeszi tartalmaznak. Ha kifőzzük — lepároljuk ezeket, belőlük is nemes pálinkák nyerhetők.

A borból előállított nemes pálinka a cognac, a seprőből készűl a seprőpálinka. A szőlő törkölye cukrot és zamatos alkatrészeket tartalmaz. Ha az ebben lévő cukrot szeszesejeredésnek indítjuk s ennek befejeztekor kifőzzük — lepároljuk — törkölypálinkát kapunk. Minél jobb, minél erősebb borból, minél jobb és minél több bort tartalmazó seprőből főzünk pálinkát, annál értékesebb cognacot, illetve annál finomabb és annál több seprőpálinkát kapunk.

A törkölypálinka mennyisége függ a törköly cukortartalmától. Hibátlan friss törköly annál több és annál finomabb pálinkát ad, minél több volt benne a cukor, minél jobb bor előállításánál nyertük és minél gondosabban főzük azt ki.

Hogyan fokozható a kiscgazdák termelése?

Irta: Sárdy Vilmos kiscgazda.

A Vasárnap harmadik pályázatán második díjat nyert dolgozat.

Ne legyünk «maradiak». — Eldobni a régi mondásokat és szokásokat: «Az apám is így szokta, így szerezte, amije van!» Ne legyen lovunk előbbre való «feleségünknel», természetesen a túlságba vitt kiméléssel a földmunka rovására!

Olvassunk, tanuljunk és próbáljunk!

1. Idejében és helyesen szántunk. A tavaszi vetések alá lehetőleg ősszel megszántsuk a földet, a talaj összetétele szerint különböző mélyen. Egy általánosságot mondva: a nyári szokott szántásoknál mélyebben. Takarmányok lekerülte után, aratás után lehetőleg azonnal felszántassék a föld. Előbbi, ha nem volt gyomnevelő, akkor: rendes «parasztos» szántással, ellenkező esetben a tarlószántással egyformán munkáltassék; vagyis, mindkettő circa 5 centiméterre sekélyen legyen megszántva, mely elboronálandó, hogy a föld nedvessége takarítottassék és a gyom kikélese biztosabbá tétessék. Kivéve az őszi szántást, a megszántott föld mindig megboronálandó a fenti előnyös okból.

2. Idejében és helyesen trágyázzunk. Az őszi trágyakészletünket még ősszel alászántsuk. Agyagosabb földbe 14—20 centiméterig, homokon 20—25 centiméter mélységre. Előbbibe mélyebben nem tanácsos, mert a trágya eiszenesedik és nem használ kellőleg.

3. Idejében és helyesen vessünk. Tavasszal, mihelyt a föld kellőleg megpirult (szikkadt), vessük el a korábbi veteményeinket. A vetést — ha valamivel lassabban megy is — géppel vessük, mert a géppel vetett egyenletesebben van elosztva, egyenletesebben kel és nincs kitéve annyi madár és rovarkárnak. *Vetőmagunk tiszta legyen.* Minden évben *pácoljunk üszög ellen.* Lehetőleg változtassuk vetőmagunkat 4—5 évenként. Forduljunk valamelyik jó hírnevű uradalom-

hoz vetőmagért, de még jobban tesszük, ha nem sajnálunk egy kis költséget és hozatunk nemesített vetőmagot. Kapásnövényeinket ne a régi szokás szerint «eke után» vessük, *hanem géppel vagy fészekbe.* Későbbi munkáit ne csupán a lókapára bizzuk, hanem kézzel is segítsük, mert a kettő együttesen végezhet csak igazán jó munkát. Ne csak egyszer, legfeljebb kétszer kapáljunk, hanem annyiszor, ahányszor szükséges. Lehet a kapálás száma 4—5, *többoldalú* hasznossága sokszorosan megtérül: a gyomirtásban és többtermésben. Ha a magunk családja nem elegendő az időbeni és jómunka elvégzésére, ne sajnáljunk pár napszámot hívni — bőségesen kifizeti magát. *Először: több terem, másodsor: földünk tiszta gyommentes lesz, harmadszor: a szegény napszámos munkásnak alkalmat adunk a tisztességes kenyérkeresetre, ami a haza javára is szolgálna, mert nem volna kitéve annyira a különféle politikai romlásnak.*

4. Ne hagyjunk szántatlan mesgyéket földjeink mellett, mert az csak a *gyomnak szaporító fészke, de meg 50—60 centiméter távolságra ki is éli a földet a növény rovására.*

5. Alkalmazkodjunk a föld természetének megfelelő trágya előállításához. Tudjuk, hogy agyagföldnek inkább a «meleg» trágyára van szüksége, aminő: a ló- és juhtrágya. *Azt lehetőleg szalmásabb állapotban szántunk alá.* Így a föld szelidül — porhanyóbb, könnyebb munkálható lesz. *Homokon a hideg trágyát* alkalmazzuk, minő a szarvasmarha- és sertés-trágya. Lehetőleg érettebb állapotban szántunk alá, mert a földet köti és a nedvességet jobban tartja. Előbbi esetben, az állattenyésztésben a ló- és juhtartás legyen a főcélnak, utóbbiban a szarvasmarha- és sertés-tenyésztés.

6. Kezeljük a trágyát helyesen. Ehhez elsősorban megfelelő trágyadombra (gödörre) van szükségünk. Olyan helyre helyezzük, ahova az esővíz nem folyhat össze és lehetőleg árnyékos helyre. Ilyen helyen van a legértékesebb trágya. Naponként elterítettessék a trágya és letiprandó. Célzerű a trágyadomb fölé állást (kifutót) készíteni, hogy abban naponként az állatokkal megtiportathassuk. Nyáron nagyon szívesen el vannak állataink éjjelre az állásban és egészséges is. A naponkénti trágyaelterítéssel keveredik a többfajta állat trágyája és egyenletesebben is érik. A fahamut és trágyalevet megtakarítsuk, rétünk nagyon meghálálja.

Legyen szabad hivatkoznom arra, hogy az erdőcsoknyai föld a harmadosztályú földek közé tartozik (homok) és az 1921. évben (homokon) 1600 □ ölön termett 1920 kg. búzám, 1600 kg. zabom, 1592 kg. őszi árpám, június 14-én felszedve 6000 kg. korai burgonyám; az utána vetett tarlórépa 3 kg.-os példányokat termett.

Így fokozhatjuk termésünket! Így segíthetünk hazánk és önmagunk baján és így biztosan számíthatunk, hogy lesz még életképes Magyarország!

«Grand Vulcan» hackney herélt.

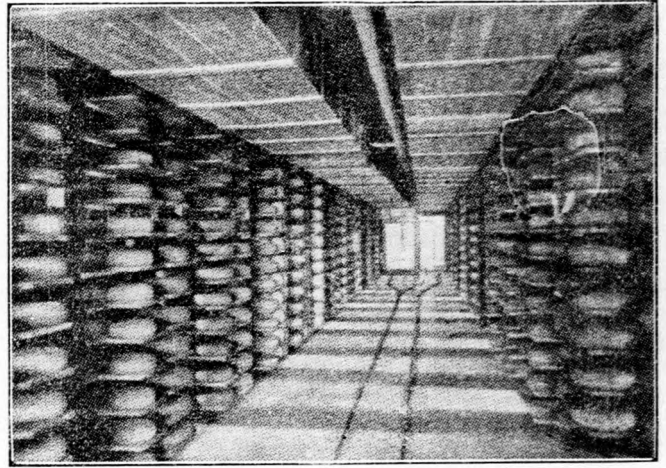
A sajtince. (Képpel.) A sajt sikerülésének főfeltétele a megfelelő sajtince, melyben az érlelés folyik. Kell, hogy a sajtérielő helyiség a sajtiféleség szerint 10—20° hőmérsékű legyen; túlmeleg érlelő helyiségben az érés túlgyors, a gázképződés heves volta miatt a nagyobb sajtok fölfuvódnak, a puha sajtok szétfolynak; túlhideg érlelőben viszont az érés igen lassan halad, a lyukacsok képződése elmarad s a kiszáradás következtében nem gömbölyű, hanem repedésszerű folytonossághiányok lépnek föl a sajtban. Különösen kedvezőtlen azonban a hőingadozás. A hőmérsék egyenletességének biztosítására jobb félig vagy egészen földbe építeni az érlelőt, mert a pince levegőjének hőmérsékét az időjárás változása nem változtatja átmenet nélkül. Nagyon fontos a sajtérlelőnél az is, hogy a helyiség levegője bizonyos meghatározott nedvességű, azaz páratartalmú legyen; paratelt helyiségben a sajtokról lassan párolog el a savó, puhák maradnak azok, formájukat elvesztik s izük se olyan lesz, mint amilyent óhajtunk. Ha pedig a kellenél szárazabb a levegő, akkor a sajtok kiszáradnak, megrepedeznek, lassan vagy egyáltalában nem érnek és így se kapjuk a kívánt minőséget. A falak meszelhetők legyenek. A padló betonból vagy cementbe ágyazott téglából készüljön. Deszkával padlózott érlelőben dohos lesz a levegő, földesben pedig az egerek vernek tanyát. A sajtokat egymásfölötti padokra (állványokra) helyezik. Az egyes sajttrétegek oly magasban álljanak egymás fölött, hogy minden sajt kényelmesen áttekinthető és forgatható legyen. A deszkák oly szélesek legyenek, mint amekkora a sajtok átmérője, mert különben széleik alátámasztás hiányában esetleg lesüllyednek és alakjukat veszítik. Az állványok okvetlenül szétszedhetők legyenek, hogy az alapos tisztogatásnak semmi se állja útját. Ha az érlelő természetes melege a kellőnél kisebb, akkor fűteni kell. Fűtésre a vaskályhák nem alkalmasak, mert egyszerre sok hőt adnak le, azután hirtelen kihűlnek. Kisebbszámú pincék számára teljesen megfelelően a cserépkályhák, melyekből a füst és a hógázok cserépcsőeken menjenek át az érlelő légürén keresztül a pincébe. Nagyobb helyiségek fűtésére központi melegvízfűtő-berendezések leginkább célravezetők. Ha a levegő túlszáraz, akkor vizes ruhák felüggesztésével, a padló benedvesítésével lehet a páratartalmat növelni, míg a túlmedves levegőnek óvatos szellőztetés vagy száraz fűrészpornak, égetett mésznek a padlóra szórása az orvososága.

A fejés és a takarmányozás befolyása a tej mennyiségére és minőségére. Egy német szaklap több hírneves állattenyésztőtől a következő kérdésekre vonatkozólag kért véleményt: 1. Nő-e a tej mennyisége és javul-e a minősége akkor, ha naponként nem kétszer, hanem háromszor fejjük a teheneket? 2. Mennyiben van befolyása a takarmány fehérje- és zsírtartalmának a tej minőségére? A beérkezett válaszok szerint kétségtelen, hogy egy-egy tehéntől 6—8%-al több tej fejehető és a zsírtartalom valamivel nagyobb, ha háromszor és nem kétszer fejünk, de ez a tej többlet és a tej minőségének e csekély javulása nem fizeti meg a déli fejés okozta munkatöbbletet. A fehérjedús abrakok (borsó, lóbab, olajpogácsák) etetése után a tej mennyisége nő. E többlet annál nagyobb, minél frissebb fejős és természeténél fogva minél jobb tejelő az illető tehén. A nagyobb zsírtartalmú takarmányok (pálmagpogácsa) stb. etetése mellett a tej zsírtartalma igen csekély mérvben emelkedik ugyan, de etetésük mégse fizeti ki magát, mert ezek a takarmányok a legdrágábbak.

A cukorrépa kiszedése alkalmával a földből kiálló zöldes «fejet» azért kell levágni, mert ezen részben kevés a cukor, de annál több olyan anyag van, mely a cukorgyártás alkalmával a cukornak a kivonását megnehezítené. A kiszedett és letisztogatott répát mielőbb kupacokba kell rakni és földdel vagy legalább a zöld levelekkel be kell takarni, hogy ne veszítsen túlsok nedvességet és így súlya ezúton jelentékenyen ne csökkenjen. (A gyár a súlyt fizeti!) Ezért szokták mondani a cukorrépatermelő gazdáknak, hogy a répanak a szedéskor minél előbb kell a «földből a földre» kerülni.

Az angol hackney-ló. (Képpel.) Anglia nemcsak telivér lova, hanem egyéb lóspecialitásaira is büszke lehet. Az úgynevezett jucker-fogatokban az angolok a hackney-t használják, mely közép-magas ló gyönyörű külsővel, elegáns és igen magas mozgással. Ez a feltűnően magas mozgás részint az öröklésnek, részint megfelelő idomításnak az eredménye. Külső formái is nagyon tetszegetőek. A legtöbb sötétpej vagy fekete. E fajta úgy jött létre, hogy a nagyobb ponykat angol telivérrel keresztezték, javították, nemesítették.

Tengeriszár és répalevél együttes bezsombolyázása. Jó takarmányt nyerünk úgy, ha a tengeriszárat megszeccskázva a répalevéllel váltakozó rétegben helyezjük a verembe és úgy letiporjuk, hogy levegőrések sehol se maradjanak. A megtöltött veremnek tetejére tegyünk szalmát és egy méter vastag földtakarót. Ha a földtakarón süppedések folytán repedések vagy horpadások támadnának, azokat mielőbb be kell tömni.

A friez sajt kiviteli társaság egyik pincéje.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Az általam kért művek kaphatók-e a kiadóhivatalban? (K. I., Lesencenémefalu.) — **Felelet.** Nem kaphatók, mert elfogytak. Műkedvelők által jól előadható színművek: A falu rossza, 70 K; Vörössapka, 113 K. Egy könyv után 17 korona, minden további könyv után 5—5 korona postaköltséget a könyv árával együtt előre kell kiadóhivatalunkhoz beküldeni.

Kérdés. Cserépkészítéshez szükséges mintát, továbbá gyümölcsfákat hol szerezhetek be? (Egy előfizető, Zagyvaszántó.) — **Felelet.** Cserépmintát Krasznér József cementárú-gyárában (Budapest, X., Külső Kerepesi-út 67. szám), gyümölcsfákat Ungváry r.-t.-nél (Czegléd) rendelhet meg.

Kérdés. Konyhánk mennyezetéről szabályos óraszerű ketyegés hallatszik. Mi okozza ezt? (J. S. T., Törtel.) — **Felelet.** A szű rágia a fagerendát és ez okozza a különös hangokat. Ha a gerenda szabadon áll, kenje be szabad tűzön kifőzött kátránnyal, ha pedig a gerendát még nem támadta meg nagyon a szű, tömje be a lyukakat viasszal.

Kérdés. 1. «A gyimesi vadvirág» című színmű kapható-e? 2. Az arcomon levő pattanásokat mivel tüntethetem el? (K. F. M., Kevert.) — **Felelet.** 1. Kifogyott. 2. Az arcbőrt tisztán kell tartani. Mosdásnál használjon tűzsirozott szappant. Esetleg a kénes szappannal is jó hatást ér el. Az ilyen szappant gyógyszerárban, drogériában veheti. Mosakodás után vízzel hígított sóborszesszel kenje át az arcot és mielőtt a házból kimenne, jól szárítsa meg az arcbőrt. Ha a pattanást a gyomor vagy a vér okozza, ezen csak orvos segíthet.

Kérdés. Vöröshagyma mikor vehető és minő termés várható? Egy négyzetméternyi területre mennyi palánta szükséges? (B. L.) — **Felelet.** A vöröshagyma magvetési ideje március-április hó. Egy négyzetméternyi területre 28 db palánta szükséges. Kat. holdanként 75—90 mm. gyökergumó várható.

Kérdés. Házi szövöszközők hol szerezhetők be? (Báta.) — **Felelet.** Legcélravezetőbb, ha kérésükkel a földművelésügyi minisztérium háziipar-osztályához (Budapest, Országház-tér) fordulnak, esetleg kaphatnak kedvezményes árban a minisztérium segítségével.

Kérdés. Francia és angol koszorús házinyulat hol lehet beszerezni? (Cs. B. Tiszaladány.) — **Felelet.** Auffenberg Jánosnál Csillaghegy (Budapest mellett).

Kérdés. Szőlőt akarok ültetni, kissé homokos földbe. Hogyan készítem elő a talajt? Milyen vesszőt ültessék és hol szerezhetem be? (V. J. Békéscsaba.) — **Felelet.** A szőlő telepítési munkálatait a talajvizsgálat megejtésének kell megelőznie, mert enélkül nem lehet határozott véleményét adni sem a telepítendő fajtak, sem a művelési módra vonatkozólag. A talaj megvizsgálása céljából tessék a Szőlészeti és Borászati Kísérleti állomáshoz (Budapest, II., Debrői-út 15.) fordulni, ahonnan minden tekintetben részletes útbaigazítást fog kapni. A földet 60—80 cm. mélységig meg kell forgatni (rigolirozás) és ezt a munkát a cserebogárpajor (pata, csimasz) szedéssel kell egybekötni, mert ezek az állatok az új homokszőlőnek a legveszedelmesebb ellenségei. Dugványokat beszerezhet az egri szőlészeti és borászati szakiskola igazgató-ságánál, vagy Ungváry László cégnél (Cegléd) és özvegy Mathiász Jánosnénál (Kecskemét, Katonatelep).

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

A „Vasárnap“ amerikai olvasói 15 dollárt küldöttek a szegények téli kenyérére!

Olvasóink emlékeznek még arra, hogy Schandl Károly dr. földművelésügyi államtitkár hónapokkal ezelőtt a „Vasárnap” hasábjain a nyomorgók téli kenyérének biztosítására adakozásra szólított fel mindenkit. Nem sokkal utóbb elhangzott Horthy Miklós kormányzó nemes szózata és azóta nem múlik el nap a nyomorenyhítő akció céljaira való bőséges adakozás nélkül. Az áldásos mozgalom zászlóvivői a községek, városok és törvényhatóságok, melyek versengve ajánlanak fel jelentékeny értékeket pénzben és természetben úgy, hogy a mozgalom sikere máris biztosítottak látszik.

A „Vasárnap” hasábjairól Amerikában élő honfitársaink is tudomást szereztek az akcióról és hazájukhoz való önzetlen ragaszkodásuk megható bizonyosságát adva, siettek a nyomorgók segítségére. A napokban ugyanis a következő levelet hozta számunkra a posta:

**A „Vasárnap” tekintetes szerkesztőségének
Budapest.**

Tisztelt Szerkesztő úr!

*A „Vasárnap”-ban olvastuk a szegények téli kenyéré-
ről szóló cikket. Mi is küldünk erre a célra tizenöt
dollárt. Mivel a gyűjtő szerv közelebbi címét nem ismerjük,
tessék az összeget rendeltetési helyére juttatni.*

Cleveland (Ohio), 1922 szeptember 22.

*Tisztelettel
Belteky Sámuel.*

Ez az írás minden magasztaló sornál többet mond. Évek hosszú sora óta messzi idegenben élő testvéreink ragaszkodása, szeretete az ó-hazához semmit sem csökkent és most, mikor az inség vált úrrá portáinkon, fájón érzik hozzánktartozásukat és aggódo lélekkel sietnek enyhíteni sorsunkon. Amerikai testvéreink már eddig is sok ragyogó jelét küldötték el hozzánk a magyar hazaszeretnek és magyar áldozatkészségnek; szívüknek ez a legfrissebb dobbanása méltán sorakozik éber jótékonyaságuk gyönyörű koszorújába. A szenvedők és nyomorgók nevében fogadják honfitársaink mélyeséges köszönetünket. Reméljük, hogy nemes példájuk nyomán újult lélekkel indul meg újra idehaza is az adakozás.

A beküldött összeget a Horthy-nyomorenyhítő akcióhoz juttattuk. (M. kir. belügyminisztérium.)

A Népszövetség befejezte üléseit. A Népszövetség október 2-án tartotta utolsó ülését, amelyen Edwards elnök záróbeszédében rendkívül rokonszenves hangon beszélt Magyarország felvételéről. Többek között a következőket mondta:

— *Magyarország azzal, hogy belép a nemzetek szövetségébe, egy nagy nép támogatásával erősíti azt. Olyan népnek a támogatásával, amely szenvedéseivel a népek általános rokonszenvét szerezte meg s melynek jövője reménnyel biztat a békés és munkás együttműködés útján. Ez az együttműködés egyszersmind méltó kárpótlás lesz szenvedéseire.*

Az elnök beszédének Magyarországról szóló részét a jelenlevők élénk tapsal fogadták. A közgyűlés után a Népszövetség Tanácsa tartott ülést. Ennek napirendjén szerepelt a többi között az a felterjesztés, amelyet a zsidó egyesületek szövetsége terjesztett a Népszövetséghez a Magyarországon törvénybeiktatott numerus clausus ellen. A magyar kormány nevében a Népszövetség mellett működő genfi magyar titkárság válaszolt. Válaszában visszautasította a felterjesztés állításait és magyarázatát adta a törvénynek. A Tanács úgy határozott, hogy a magyar kormánytól kérni fogja a szükséges adatokat, hogy világos képet alkothasson magának a törvény végrehajtásáról. Bánffy gróf bizonyos kiegészítő magyarázatokkal szolgált a tanács tagjainak. A záróülés után Bánffy Miklós gróf visszatért Budapestre s Genfben csak a magyar titkárság tagjai maradtak.

Csongrád vármegye új főispánját beiktatták hivatalába. Csucs János dr.-t, Csongrád vármegye újonnan kinevezett főispánját, az elmúlt héten iktattak be hivatalosan a főispáni állásba. A beiktatáson a kormány részéről megjelentek Koszó István dr. belügyi és Schandl Károly dr. földművelésügyi államtitkárok, Bugyi Antal, Szabó Sándor dr. és Szakács József dr. nemzetgyűlési képviselők, Temesváry Géza dr. Hódmezővásárhely főispánja, továbbá Szeged szabad királyi város és a szomszédos törvényhatóságok küldöttségei. Az ünnepélyes közgyűlés előtt a római katolikus templomban szentmise, a református templomban pedig istentisztelet volt. A megyegyűlést Nagy Sándor dr. alispán nyitotta meg. Csucs János főispán mondomta el ezután székfoglalóját. Bugyi Antal nemzetgyűlési képviselő a megyei törvényhatósági bizottság nevében üdvözölte az új főispánt. A gyűlés végén Szentes város polgármestere és Csongrád-megye három járási főszolgabírája ősi szokás szerint a főispánt a magasba emelték. Az új főispán nyomban harminc különféle küldöttséget fogadott. A beiktatást díszebéd követte.

A „Vasárnap” harmadik pályázatán díjat nyert olvasóinknak kiadóhivatalunk postán elküldötte a könyvjutalmakat.

Vörösréz pálinkafőző- és mosóüstök

központi és mezőgazdasági szeszfőzdeberendezés. Dupla üstök, álló és buktató. — Vízelegítő minden formában. Szontágh Pál rézárgyár (céglőnök Terény Samu). Budapest, IX. ker., Üllői-út 19. szám.

TITKOK FÖLDJE

Buday Barna könyve egy óceáni szigetre vetődött tengerész regényét adja elő lebilincselő érdekességgel A könyvet művészi kivitelű képek díszítik. Megrendelhető kiadóhivatalunkban

60 KORONÁÉRT,
portóért külön még 25 korona küldendő.

**CSALÁDI-ISKOLAI-
SZINHÁZI MOZIT
AKAR?-IRJON!
HATSCHEK FARKAS MOZIBPÉST,
IV. KÁROLY-KÖRUT 26.**

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsíros-bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

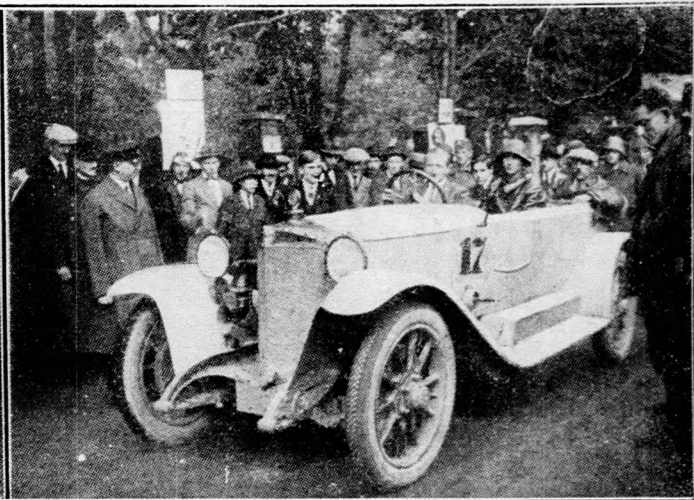
„HANGYA” CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.

tehénbőrscizmák, boxscizmák, munkáscipők nagy választékban.

A Magyar Gazdák
Biztosító Intézete

**Gazdák
Biztosító
Szövetkezete**

Igazgatóság: Budapest, Üllői-út 1.

A Királyi Magyar Automobil Klub nemzetközi svábhegyi versenye.

Baloldalt: ifjabb nagybányai Horthy István, a kormányzó fia, a versenyen az indulás pillanatában. *Jobboldalt:* Delmár Walter első díjat nyert Steyr gépén.

A közoktatásügyi miniszter az iskolán kívüli népművelés ügyeinek irányítására bizottságot szervez. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az iskolán kívüli népművelés tárgyában rendeletet bocsájtott ki, melynek indokolása kifejti, hogy *égető nemzeti és közszükségletté vált a nemzet minden részére kiterjedő iskolán kívüli népművelés.* Az új szükségletek és feladatok elkerülhetetlenül szükségessé tették, hogy az iskolán kívüli népművelés ügye újjászerveztessék. Az újjászervezés főszempontja az, hogy az iskolán kívüli népművelés körébe tartozó különféle ügyeket az iskolán kívüli népművelés egysége, tervszerűsége és rendszeressége érdekében egyesítsék. A miniszter ezért elhatározta, hogy az iskolán kívüli népművelési ügyekben véleményező és tanácsadó szervül az *Iskolán kívüli Népművelés Országos Bizottságát* szervezi meg. A kezdeményezés és a munka közvetlen végzése a jövőben is a társadalom feladata marad. Az állam a társadalommal való szoros együttműködésben csak a szükségesnek mutakozó irányítással, erkölcsi és anyagi támogatással óhajtja előmozdítani az iskolán kívüli népművelés terén való társadalmi munkát.

A tiszáninneni református püspököt búzaválutában fizetik. Az alsóborsodi református egyházmege most tartotta rendes félévi közgyűlését Tóth Béla esperes és Haller József gróf, gondnok elnöklésével. Több egyházkormányzati jellegű ügy elintézése után Tóth esperes vázolta a püspök súlyos anyagi helyzetét és indítványozta, hogy amint a dunántúli egyházkerület, úgy az alsóborsodi egyházmege is *búzaváluta alapján szolgáltassa be a püspököt megillető járandóságokat.* Az egyes egyházközségeknek szerinte két-három-négy mázsás tételekben kellene beszolgáltatniok a püspök-adót. Ilyen alapon részesednének javadalmazásban az egyházi közigazgatás, az esperes és az özvegy-, valamint az árvaalap is. Az ülés egyhangúan elfogadta az indítványt azzal, hogy ahol más eljárás nem rendszeresíthető, ott *a harangozó zsákkal gyűjti össze a megfelelő gabonamennyiséget.*

Az aradi gyásznapi megünneplése. Október 6-ikának magasztos napját az idén is méltó módon megünneptették a hazafias társadalmi egyesületek. A fővárcs zászlódsízt öltött e napra. Az összes iskolákban hazafias ünnepély volt. Az egyetem ifjak a Vigadóban ünnepeltek. Itt *Prohászka Ottokár* püspök tartott lángolóan hazafias beszédet. A gyűlés után az irredenta-szobrokat koszorúzták meg. Hasonló ünnepségek voltak a vidéken is mindenfelé.

A budapesti Rákos-utcat Rubinek Gyula-utcának nevezik el. A magyar agrárvilág feledhetetlen halottjának, *Rubinek Gyulának* az emléke újult fel az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* legutóbbi igazgató-választmányi ülésén. *Jeszenszky* Pál udvari tanácsos indítványára az igazgató-választmány elhatározta, hogy a Közmunkatanácsból kérni fogja a IX. kerületben, az Iparművészeti Múzeum mellett levő Rákos-utcának Rubinek Gyuláról való elnevezését.

Wenckheim Krisztina grófnő ötszáz hold földet adományozott a rokkantoknak. *Wenckheim Krisztina* grófnő, az ókéri Wenckheim-majorátus néhai urának, Frigyes grófnak özvegye, *csanádapácai birtokából ötszáz holdnyi szántóföldet adományozott hadiözvegyek, hadirokkantak és hadiárvák telepítésére.* Gyönyörű megmozdulása ez az emberi belátásnak, amit valamennyi nagybirtokosnak meg kellene tenni. Hiszen az ilyen cselekedetek az államrendet támogatják alá s a szociális jelentőségű hatásuk szinte felbecsülhetetlen.

Új kereskedelmi főtanácsos. *Horthy* Miklós kormányzó a közgazdaság terén szerzett érdemeiért a kormány előterjesztésére Bugyi Antalt, a szentesi kerület nemzetgyűlési képviselőjét, *kereskedelmi főtanácsossá nevezte ki.* A kormányzói kitiüntetés méltan érte Bugyi Antalt, aki mint Szentés város helyettes polgármestere hervadhatatlan érdemeket szerzett Szentés város kereskedelmi és ipari életének fellendítése terén, mint nemzetgyűlési képviselő pedig rövid néhány hónap óta tartó szereplésével kereskedelmi és ipari kérdésekben elsőrangú szaktekintélynek bizonyult. Bugyi Antal különben az Országos Molnár Egyesület ügyvezető elnöke s az ő nevéhez fűződik a szentesi Zsoldos-féle részvénytársaság felvirágoztatása.

Hatályon kívül helyezték a rézgálickészletek bejelentésére vonatkozó rendeletet. A rézgálickészletek bejelentésére, a rézgálic legmagasabb árának megállapítására és a rézgálickészletek gazdasági célokra leendő esetleges igénybevételére vonatkozó rendelet a kormány hatályon kívül helyezte.

Korpaelőjegyzés a Futuránál. A *Futura* (Budapest, Dorottya-utca 2.) értesíti a gazdaközönseget, szövetkezeteket és községeket, hogy az állami gabona őrléséből származó korpára készpénzfizetés ellenében rövid ideig távirati előjegyzéseket elfogad.

Kedvezmények a földadó fizetésénél. Az 1922. évi XXI. törvény-cikk, vagyis az új földadótörvény a hivatalos lap (Budapesti Közlöny) szeptember 23-iki 218. számában megjelent. Ezzel kapcsolatban a Duna-Tiszai Mezőgazdasági Kamara különösen felhívja a gazdaközönség figyelmét az új törvény azon rendelkezésére (4. szakasz), mely szerint az a gazda (bérelő), ki valamely költségvetési év október havának 31-ig egész évi földadóját előre kifizeti, a kivetett évi földadó 5 százaléka elengedésének kedvezményében részesül. Ez a kedvezmény olyan földbirtokosnál, kinek a mezőgazdaság képezi a főfoglalkozását, az esetben, ha mezőgazdaságilag kezelt földbirtokának összes kataszteri tiszta jövedelme 200 koronát meg nem halad, 20 százalékra, ha 50 koronát meg nem halad, 30 százalékra emelkedik. Ez a 20, illetve 30 százalékos kedvezmény a fentebb említett földbirtokosokat megilleti abban az esetben is, ha október hó 31-ig évi földadójának legalább fele összegét egyszerre befizetik, a befizetett adórészletre nézve és megilleti a még hátralékos adóösszegre nézve is abban az esetben, ha ezt az egész hátralékos összeget — mely tehát az évi adó felénél nem több — március hó 31-ig egy összegben befizetik. Ezzel szemben viszont az, aki évnegyedenként esedékes földadóját az illető évnegyed végéig be nem fizette, pótlék címén a hátralékos búzamennyiség után negyedévenként két százalékos búzaértéket fizet. A költségvetési év első negyede október hó 31-éig számítandó. Az Országos Pénzügyi Tanács az 1922/23. költségvetési év első felére, vagyis az 1922. év július hó 1-től 1922. év december hó 31-ig terjedő időre szóló érvénnyel a földadó fejében fizetendő búza értékét kilogrammonként 80 koronában állapította meg.

OLVASÓINKHOZ!

Az idén ismét igen gazdag tartalommal s csinos kiállításban jelenik meg a

VASÁRNAP NAPTÁRA AZ 1923. ÉVRE,

melyet mindenki, aki legalább félfévre előfizet, ingyen kap.

Október 15-én új előfizetést nyitunk, hogy alkalmat adjunk arra, hogy ezt a kedvelt, szórakoztató és tanulságos naptárt minél többen ingyen kaphassák meg.

Fölkérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése **október 15-én** lejár, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lapon megújítani sziveskedjenek, nehogy az előfizetési díj hiánya miatt a lap küldésében fennakadás álljon be.

Aki szíven viseli a kisgazda-, földműves- és kisiparos társadalom érdekeit, aki a vasárnapját kellemessé, hasznossá és tanulságossá akarja tenni, az előfizet a „**Vasárnap**“-ra.

A „**Vasárnap**“ legkésőbb vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

Előfizetési díjak:

negyedévre	100 K
félévre	180 K
egész évre	360 K

Mutatványszámot ingyen küld a

„Vasárnap“ kiadóhivatala

Budapest, IV., Múzeum-körút 1. sz. V. em.

Megalakult a népgondozási tanács az inség enyhítésére.

A kormányzó a népjóléti miniszter előterjesztése alapján Budapest székesfőváros, valamint a székesfőváros körzetében fekvő városok és községek, továbbá a vidéki nagyobb városok lakossága inségének enyhítésére céljából népgondozó tanácsot alakított meg. Vass József népjóléti miniszter, a tanács elnöke, indítványára a tanács küldöttségileg felkérte a kormányzó népméltóságát a fővédő-elnökség elfogadására. A miniszternek emelkedett szellemű beszédére a főméltóságú asszony, átérzvéen az inségben szenvedők sorsát, bensőséges szavakkal válaszolt és a fővédő-elnökség elfogadása mellett s a tanács munkájára lsten áldását kérte. A tanács ezután a főméltóságú asszony elnöklete alatt megtartotta első ülését, amelyen Vass József dr. megtette az inség enyhítésére irányuló nagyszabású és célravezető javaslatait s egyben beszámolt a már foganatosított intézkedéseiről.

Új megyei beosztást léptettek életbe a Felvidéken. A Felvidéken életbelépett az új kassai nagy-zsupanátus, az új vármegyebeosztás. Az új nagy-zsupanátus a volt Abaujtorna, Sáros, Zemplén megyékből és Ung megye nagymihályi járásából áll, székhelye: **Kassa**. Kiegészítették a komáromi zsupanátust is. **Pozsony és Kassa elvesztik törvényhatósági jellegüket és rendezett tanácsú városokká lesznek. Komárom és Selmechánya törvényhatósági városok elvesztik ilyen jellegüket és nagyközségekké lesznek.**

Rendelet a haszonbérékről. A hivatalos lap közli a kormány 8100/1922. M. E. sz. rendeletét a mezőgazdasági haszonbérletekkel kapcsolatos rendelkezések kiegészítéséről. E szerint mezőgazdasági (kert, szőlő is) haszonbérlet után a haszonbért az 1922/23. gazdasági évre általában a szerződés rendelkezései szerint kell megfizetni. Olyan haszonbérletnél, amelynek haszonbérét egyezés, bírói határozat, jogszabály, hatósági rendelkezés, az 1921/22. gazdasági évre nézve a haszonbérleti szerződés rendelkezéseitől eltérően állapítja meg, az 1922/23. gazdasági évre is az ekként megállapított haszonbér jár. A 6270/1921. M. E. sz., továbbá 5776/1922. M. E. és 6240/1922. M. E. sz. rendeletek megfelelően alkalmazandók az 1922/23. gazdasági évre. Az 1922 december 31-ik napja előtt kötött haszonbérleti szerződésekben megállapított haszonbér újabb megállapítását lehet kérni az 1922/23. gazdasági évre.

Emléktábla Gyóni Géza nevének megörökítésére. Gyóni Géza, az orosz fogságban elhalt nagytehetségű költő emlékének megörökítésére volt gimnáziumi osztálytársai összefogtak és elhatározták, hogy a **csabai főgimnázium falába emléktáblát helyeznek el.** Ennek leleplezése minden valószínűség szerint október 22-én lesz országos ünnepség keretében.

Kilencmillió korona értékű valuta rejtelmes eltűnése. A **Lipőtvárosi Takarékpénztár** idegen valutákat tartalmazó táskája titokzatos módon eltűnt. A börtáska az intézet pénztárhelyiségében lévő pánccslelkényben volt elhelyezve. A rendőrség megindította a nyomozást és előállították **Braun Bernát** pénztárost, aki tizennyéve alkalmazottja a pénztáratétnak. A pénztáros kijelentette, hogy «sejtelve sincs» arról, hogyan tűnhetett el a táska. A rendőrség az eddigi nyomok alapján a pénztárost letartóztatta s át is kísérték az ügyészségre. Az eltűnt táska kilencmillió magyar korona értékű valutát tartalmazott. A takarékpénztár igazgatósága a tettes nyomravezetőjének ötszázezer korona jutalmat tűzött ki.

Megdrágult a külföldre küldött levelek szállítási díja. A kereskedelemügyi miniszter **október 5-től kezdve** a levelek postadíját Ausztriába, Csehszlovákiába, Lengyelországba, Németországba Olaszországba és gyarmataiba, úgyszintén Romániába 40 koronára, a levelezőlapokét pedig 22 koronára emelte fel. Egyéb külföldre a levéldíj 50 korona, a levelezőlap díja pedig 30 korona. Az ajánlás díja a bel- és külföldre 50 korona, az expresszdíj 100 korona. Egyidejűleg módosult a külföldre szóló postautalványok, értéklevelek és értékdobozok díja, úgyszintén a vámkezelési díj is.

Tanúvallomás szerint Tószegi-Freund fölött népitélet döntött. A kommun bukása után **Tószegi-Freund** Albert birtokost a felháborodott tömeg **meaglincselte**. Ezt az ügyet **Rákosi** Endre és **Serényi** Gusztáv hírlapírók közölték lapjaikban, amiért a bíróság őket pénzbüntetésre ítélte. A két hírlapíró a királyi táblához felebbezett, amely most a törvényszék által a bizonyítási eljárás során tanúképpen kihallgattatta **Dvihally** Aladárné fonyódi postamesternőt, aki az esetnek szemtanúja volt. Dvihallyt felmentették a hivatalos titoktartás kötelezettsége alól, aki ezután elmondotta, hogy a **Tószegi-Freund** **birtoiról a szovjetházba nagyobb mennyiségű élelmiszert szállítottak s a kommunisták uralmuk egész ideje alatt féltő gondoskodással vetik körül a Freund-familiát.** Ezek a jelenségek mind igen alkalmasak voltak rá, hogy a fonyódi gazdaközönség felbőszüljön a bolsevistákkal paktáló Freundék ellen, úgy hogy **Tószegi-Freund** **Albert kivégzése voltaképpen népitéletnek tekinthető.** Amikor Tószegi-Freund kivégzésére került volna a sor, népgyűlést hívtak össze és felszólították az egybesereglett gazdákat, hogy aki nem kívánja a fogoly halálát, az tartsa fel a kezét. **A kommunizmus idején átít rettenetes szenvedések hatású alatt egyetlen ember sem akadt, aki ezt meg tette volna.**

TRÉFÁK

Az Isten, meg a tehén.

A vasúti ör a vágányok mentén legelteti a tehenét. Jön a vonat. Helyére kell állani. Megkéri az arra ügyelgő cigányt, hogy fogná meg a tehén kötelét, amíg elhalad a vonat. Meg is fogja a móré, de a tehén csak tegnap került a vasúti örhöz, a patai nagyvásáron vette s nem vala szokva a vonatrobogáshoz.

A cigány még rá is hurkolta a karjára a kötelet, hogy bizonyosabban tartsa. Jön a vonat pöffögve-prüszkölve s megijed a tehén. Uccu neki eliramodik be a búzába, ahol az aratók kacagnak a cigányon. Kovács János utána kiált:

— Hova-hova, móré?!...

Szalad a tehén, húzza a kötelet a cigányt s a móré nyöszörög:

— **Jajaj! Azt csak az Isten tudja, meg á tehén!**...

Bécsben.

Rossz világ jár a volt osztrák császárvárosban. 1700 korona már egy villamosjegy. Utazik egy kislány a villamoson és mikor jön a kalauz, egy százezer koronással akar fizetni.

— Nem tudok visszaadni! Az ördög vigye el, mind ilyen nagy pénzzel jönnek az utasok.

A kislány keres tovább a tárcájában és elővesz egy ötven ezer koronást.

— Na lássa — mondja zsörtölődve a kalauz, — **ugy-e van magánál aprópénz is!**

A cigány.

A földesúr az országúton haladó hintójáról elégedetten szemléli a jó termést ígérő kukoricaföldjeit. Egyszer csak egy keskeny lucernatáblához ér és megállítja a kocsit, mert meg akarja mérni a szélességét. Amint megáll a kocsi, épen ott lát feküdni egy cigányt az országút árkában. Rákiált:

— Hé, móré, lépd meg ezt a lucernást!

A cigány föltápaszkodik és végiglépi a földsvot.

— Na — szól a földesúr a visszatérő cigányhoz — **hány lépés?**

— **Alássan kérem, nem olvastám!**

Hol állt a határkő?

X falu határában a határtjelző kövek már évtizedek óta igen rossz állapotban voltak. Olyik kidüledezett, lecsorbult, olyikat a kanyargó patak vize mosta el, soknak bizony csak a helye volt már. Azaz a helyét sem lették. A régiak helyére új köveket készülték állítani, de nagyon nehéz volt megállapítani, hogy hová. A mérnök, aki a munkálatokkal meg volt bízva, faggatta a falusiakat.

- Álljon elő, emberek, aki emlékszik a helyekre?
- Csend. Senki nem mozdul, úgy látszik nem emlékeznek.
- Dehát a legöregebbek csak emlékeznek? — folytatta a kérdezősködést.
- Egy ember előáll.
- Emlékeznének, tekintetes uram, csak hogy azok már rég meghaltak!

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak október hó 8-án.)

Gabona, liszt és őrlemények. Búza 76 kg-os: Tiszavidéki 10.700—10.750 K, fejmegyei és pestvidéki 10.650—10.700 K. Búza 78 kg-os: Tiszavidéki 10.750—10.800 K, fejmegyei és pestvidéki 10.700—10.750 K, rozs 7400—7500 K, takarmányárpa 6850—7000 K, sörárpa 7200—7400 K, zab 6500—6650 K, repce 17.000—17.500 K. — Az őrleménypiac forgalma nagyon mérsékelte. Az árak kilogrammonként a következők: duplafogós nullásliszt 158—160, nullásliszt 152—154 K, főzőliszt 146—148, 6-os kenyérliszt 138—140 K, 7 1/2-es kenyérliszt 114—116 K, 8-as takarmányliszt 58—60 K, nullás rozsaszt 114 K, 1-es rozsaszt 102 K. Korpáért 100 kilogrammonként 5200—5300 koronát fizetnek.

Vetőmagvak. Árak: lucernamag, nyers tiszavidéki 48.000—50.000 K, löheremag nyers 48.000—50.000 K, angol perje 85.000 K, biborheremag 42.000 K, fehérheremag 80.000 K, tiszta tavaszi búkköny 30.000 K, cirokmag 7500—8000 K, muharmag 11.000—12.000 K, őszi borsó 12.000 K, viktória borsó 14.000—15.000, velő borsó 15.000—15.500 K, fehérbab 8500—9000 K, tarka bab 8700—8500 K, lencse 14.000—15.000 K, mák 40.000 K, fehér napraforgó 11.000—15.050 K, sűrű napraforgó 10.500—11.000 K, lenmag 17.000—18.000 K, káposzta-repce 16.500—17.000 K, tökmag 12.000—12.500 K, kendermag 10.500—11.000 K, mustármag 28.000—30.000 K, vörös köles 7200—7500, sűrű köles 6500—7000 K, takarmányrépamag 27.000—32.000 K, cukorrépamag 20.000 korona métermázsánként feladóállomásra.

Takarmány. Prima széna 2900—3500 K, másodrendű széna 2170—2900 K, III. osztályú széna csomagolásra 1500—2150 K, sarjuszéna 2800—3600 K, lucerna 3050—3500 K, nádtakarmány, zöld, száraz 1200—1500 K, zsupszalma métermázsánként 2170—2500 K, zsupszalma 4—5 kilogrammos kékében 75—78 K.

Budapesti lóvásár. Hátas csikó 11.250—25.000 K, könnyebb kocsi 55.000—13.000 K, igás kocsi nehéz 40.000—125.000 K, igás kocsi könnyű 30.000—100.000 K, észvér 15.500—17.000 K, alárendelt minőségű lovak 6300—46.000 K, vágólovak 7680—23.000 K.

Borjú és juh. I. borjú 300—400 K, II. 270—290 K, III. 240—260 K. Juh 160—200 K kilogrammonként elsőlyban.

Budapesti sertésvásár. Prima urasági 530—540 K, prima szedett 440—480 K, közép 320—400 K, könnyű 300—340 K, silányabb 260—290 K, öreg urasági 480—500 K, öreg szedett 300—340 K, sovány sertés vésztel 210—230 K, nem vésztel 180—205 K kilogrammonként elsőlyban. Zsír ára nagyban 860 K, szalonna 760 K kilogrammonként.

Nyersbőr. Marhabőr 410—430 K, borjúbőr 706—725 K, juhbőr 240 K, a budapesti vágóhídon átvéve.

Tej és tejtermékek. Tej ára nagyban Budapesten 4320 K, kicsinyben 45 K, vaj 840 K, turó 100 K kilogrammonként, tejfel 150 K literenként.

Zöldségfélék és gyümölcs. Sárgarépa elsőrendű csomója 8—14 K, másodrendű 3—6 K, kilogrammja 12—22 K, petrezselyem elsőrendű csomója 8—14 K, másodrendű 3—6 K, kilogrammja 12—22 K, zeller darabja 5—14 K, kalarábé kilogrammja 18—32 K, vöröshagyma érett makói 100—104 K, szárával 90—96 K, szárával másodrendű 70—84 K, fokhagyma elsőrendű 80—95 K, másodrendű 70—80 K, fejeskáposzta 26—36 K, kelkáposzta elsőrendű 40—68 K, másodrendű 32—48 K, saláta elsőrendű darabja 10—12 K, másodrendű 5—8 K, sóska kilogrammja 30—48 K, paraj 36—60 K, retek fekete 10—26 K, burgonya 28—36 K, ugorka salátának való 35—60 K, savanyítani való 40—75 K, paradicsom 16—25 K, zöldborsó apró hegyes 18—22 K, tölteni való 20—24 K, vajbáb 80—94 K, tök főző 20—26 K, karfiol 100—160 K, Alma rétesbe való 24—80 K, körte nyári 30—120 K, sárgadinnye 18—40 K, görögdiinnye 8—14 K, szilva bezencei elsőrendű 40—50 K, másodrendű 32—36 K, szőlő 70—120 K, őszibarack 40—180 K, kukorica csöves darabja 8—12 K.

Baromfi és tojás. Csirke élő, rántanivaló 500—700 K, sütnivaló 900—1300 K párja. Liba, hizott, kilója 580—650 K, tyúk, élő, párja 900—1600 K, tojás darabja 34 K.

Idegen pénznemek legmagasabb ára. A deviza-központ hivatalos árjegyzése 1922 október hó 10-én: Napoleon arany 9400 K, angol font 11.425 K, dollár 2575 K, francia frank 195 K, német márka 1 K 10 f, olasz lira 110 K — f, osztrák korona 3 f, román lei 15 K 75 f, cseh korona 86 K — f, svájci frank 485 K, szerb dinár 36 K — f, lengyel márka 29 f. Zürichben 100 magyar koronáért 0-21 svájci frankot fizettek.

Főszerkesztő: **Meskó Pál.** Felelős szerkesztő: **Héjj Imre dr.**
Főmunkatárs: **Buday Barna.** Felelős kiadó: **Meskó Pál.**

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte: Nagy Kálmán, Szentestől.)

2. Talány.

Hogyan lesz a veréből kutyá?

(Beküldte: Vetrő József.)

3. Betűrejtvény.

(Beküldte: Sívák Ferenc, Dobodérről.)

A rejtvenyek helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 45-ik számunkban közöljük.

A 39-ik számban közölt rejtvenyek helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: Tizenkét hónap egy esztendő.
2. Számrejtvény:

1	2	3	4	5	6	7	8
8	4	1	6	7	2	5	3
4	7	5	2	3	6	8	1
5	1	7	3	2	8	4	6
6	5	2	1	8	4	3	7
3	6	4	8	1	7	2	5
2	3	8	7	5	1	6	4
7	8	6	5	4	3	1	2

3. Számítási rejtveny: Három és fél év előtt.

Megfejtették: Erl Ferenc, Bognár Franciska, Jádi György, Vedródy Gusztáv, ifj. Spissák János, Rozlozsnik János, Boros Mihály, Berky Ignác, Kacska Lászlóné, Kecskés Erzsébet, Tertsch Géza, Kovács Sárika, Nagy Jenő, Gonda Vince, ifj. Simon István, Bodzás Mariska, ifj. Knellák Endre, Stefanich István, ifj. Illés József, ifj. Józsa Lajos, Rikácsi János, Sztán János, Szücs János, Lőrincz Gyula, Rózsa Gizike, Garamvölgyi Elvira, Kenéz Kálmán, Nagy István, Kuzder Lajos, Boros Béla, Schupkégel Magda, Finta Mihály, Schmauzer Rudolf, Magyar Sándor, Ádók István, Domankos Sándor, Bárdos Lajos, Szücs Lászlóné.

Jutalomkönyvet nyertek: Kacska Lászlóné (Pásztó), Ádók István (Földeák), Kuzder Lajos (Irota), Garamvölgyi Elvira (Káloz), Lőrinc Gyula (Kisvarjas), Jádi György (Bolhó), ifj. Stefanich István (Nadap), Bognár Franciska (Jászládány), Schmauser Rudolf (Lickó), Finta Mihály (Mezőkomárom).

A 40-ik számban közölt rejtvenyek helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

PETŐFI

SZINMŰ + ELŐJÁTÉKKAL
EGY FELVONÁSBAN
IRTA: TURCHÁNYI ISTVÁN

A DARAB

SZEREPLŐK:

PETŐFI
SZENTIVÁNYI ÁRPÁD
SZENTIVÁNYI ÁRPÁDNÉ

ENDRŐDY SÁNDOR
ETELKA } Szentiványi unokái
MIKLÓS }

ILI, vendég
PÉTERFI SÁNDOR, menekült székely jegyző
VAJDA LÁSZLÓ, pesti író

MISKA * ZSUZSI * VENDÉGEK.

(Szin: vidéki úriház terrasz. Elöl kert. Ide nyílik a terrasz lépcsője is. A terrazon asztal, hátul ajtó, mely a házból nyílik. Szentiványi, Endrődy, Vajda, Péterfi az asztalnál iddognak.)

Szentiványi: No, ezt még megisszuk, amíg megérkeznek a vendégek. Tölts csak, Sándorkám, mindenkinek... Bort megissza magyar ember, jól teszi.

Vajda: Jól bizony! Én például azért iszom, hogy ihletet szerezzek. Nekem csak akkor vannak gondolataim, ha iszom...

Péterfi: No, akkor többet kéne, hogy igyon, vagy nem lenne szabad annyit innia!

Vajda: Hi-hi (nevet), a jegyző úr milyen rosszmájú.

Endrődy: Hiszen ezer ok van arra, hogy miért igyon az ember.

Szentiványi: Legfőképen az, hogy jó a bor.

Péterfi: Én bizony csak azért iszom, hogy feledjek. Sose voltam én eddig borissza ember, de most örökkéig az a szerencsétlen Erdély jár az eszemben, aludni se tudok miatta, úgy fáj... muszáj hát inni, hogy elfelejtsem. Hiába no, a bor vigasztal...

Vajda: Eh, hagyja el, már megint kezdi? Az ember itt is megél, Erdélyben is megél, az a fő, hogy megéljen valahol.

Péterfi: Nem úgy van az, kérem! Fáj az nekem, hogy akik ottmaradtak, kutyánál is rosszabbul élnek.

Vajda: Hát aztán? Ne törje a fejét azokért! Mindenki csak a maga sorsát viselje a szívéen.

Péterfi: Eh, nem ért meg engemet az úr! Inkább igyunk, ettől legalább könnyebb lesz a szívem.

Szentiványi: Mindakettőnek igaza van. Vajda barátom nem búsul, tehát oka van, hogy igyon, Péterfi uram pedig nekikeseredett, ergo neki is oka van az ivásra.

Endrődy: Ilyen a magyar sors.

Vajda: Eh, magyar sors! Elavult dolgokon való nyaralászás! Mi, felvilágosult pesti művészek már kinevetjük az ilyesmit. A magyar is csak olyan ember, mint az angol vagy a francia...

Péterfi: Hát akkor mért csak a magyart veri az Isten, ha mi is olyanok vagyunk, mint a többi nemzet?

(Az öreg Miska bejön jobbfelől.)

Vajda: Mért verné? Ki veri? Aztán már megint a nemzettel jön elő? Nemzet, nemzet! Dolgos ember akárhol megél!

Miska: Dicsértessék! Adjon Isten jónapot a tekintetes uraknak!

Szentiványi (feléje indul): No Miska, hazajöttetek már az erdőről?

Miska: Haza bizony, oszt csak azt akarom a tekintetes úrnak megmondani, hogy az irtáson lopkodják a fát (csendes beszélget Szentiványival a szin jobboldalán).

Vajda: Nem akarják megérteni, hogy minden ember egyforma, erőszakkal belenevelik az emberekbe, hogy ők valamelyik nemzethez tartoznak! Emiatt van aztán a sok versengés, háború. Ha lerombolnák azokat a korlátokat, amelyekkel a nemzetek elkülönítik magukat egymástól, nem lenne többé háború sem.

Péterfi: Maga sem hiszi, amit mond! Igaz-e, Endrődy uram?

Endrődy: Hagyjuk, igyunk inkább!

Vajda: Mit mondott? Hogy én nem hiszem? Ilyet ne mondjon nekem senkise! Én úgy érzek, ahogy beszélék! Én nem ismerek különbséget ember és ember között. És bebizonyítom, hogy minden ember így érez, akinek nem mérgezték még meg a lelkét.

(Szentiványi elvállik Miskától s visszajön a terraszra. Vajda füttyent Miskának.)

Vajda: Hé, öreg! Álljon csak meg! (Utána siet.)

Miklós (kijön a házból): Nagyapa, apa, megjöttek a vendégek!

Szentiványi: No, akkor gyerünk be.

(Szentiványi, Péterfi, Endrődy, Miklós bemennek.)

Miska: Engem hiv az úr? Mert minálunk nem füttyentéssel hívják az embert, még a kutyát is szóval csalogatják!

Vajda (kezet nyújt, de Miska észre se veszi): Mondja csak, öreg, miért van maga itt?

Miska: Hogy miért? Hát mert lopkodják a fát az erdőn, azt gyűttem megjelenteni a gazdámknak.

Vajda: Nem így értettem, hanem, hogy miért dolgozik maga itt a Szentiványi úrnál?

Miska: Mér? Hát mer' az apám is itt szógált már, meg a nagyapám is. Az apám vitte el leánynézőbe a tekintetes urat, meg ő hozta haza a tekintetes asszonyt is.

Vajda: Csak ezért?

Miska: Ippeg elég ez!

Vajda: De ha, mondjuk, máshol is jól megfizetnék, elmenne máshová is?

Miska: Én osztán nem!

Vajda: Nem?

Miska: Nem én, mert mindenki annak szógájjon, akitől az első falat kenyert kapta. Ez a becsület!

Vajda: Bolond beszéd!

Miska: Bolondság annak, akinek nem fogja az esze, okos embernek elég világos beszéd!

Vajda: Hát maga nem tudna megélni akárhol, másutt, idegen földön, ha jól megfizetik a munkáját?

Miska: Én? Még a szomszéd faluba se, a' pedig nincs messze, oszt hittak is már oda, nem eccer, de cégéres hitvány ember az, aki hűtelen elhagyja azt a helyet, ahol világrajött.

Vajda: De ha jól megfizetik, értse meg!

Miska: Értse meg a nyavalya, nem vagyok én fiskális, hogy pízér' hazudjak, már pedig hazudni kellene, ha nem ezt mondanám! Becsületes ember lelkét nem lehet megvásárolni, osztán nem is a pízér dolgozik az ember, hanem, mert megbecsülik és szeretik.

Vajda: Nevetséges beszéd...

Miska: Ki riheg rajta, ki meg igaznak találja, attól függ, bolond vagy okos ember hallgatja-e?

Vajda: Maga tehát, öreg, nem menne ki külföldre? Akkor se, ha mondjuk, itt Magyarországon éhen kellene vésnie?

Miska: Hát osztán? A becsület aszongya: ha meg köll halni, akkor halj meg. Oszt, ha meghal az ember és eltemetik, a test pora csak antul jobban megrágyázza ezt a földet s antul jobb lesz a termés s az apróság annál fehérebb kenyeret ehetik... Magyar embernek semmi keresnivalója nincs idegen népek között.

Vajda: Mékkora elmaradoitóság! Hát az angol, a német, a román, meg a többi nem épen olyan ember, mint a magyar?

Miska: Ejnye, be bolondokat beszél az úr! A német az német, a magyar: magyar... meg még hogy az oláh?

Vajda: Minden embert szeretni kell, mindenki testvér.

Miska: Mi? Szeretni kell? Az olájt? Már aki engem megrohan az erdőben és megrabol, annak osztán máskor nem a kezemet nyujtom, hanem a furkósbót hajítom hozzája! Meghibbant az úr esze, hogy így beszél? *(Indul.)*

Vajda: Várjon csak, hé, álljon meg!

Miska *(visszafordul):* Hérbatéat igyon az úr és piócát rakjon a nyakára... attól majd elmulik a nyavalyája. *(Elmegy.)*

Vajda: Ezzel nem lehet beszélni... A nyakas paraszt, hogy odamondogatott nekem! Szerencsére senkise hallotta! Úgy látszik, megérkeztek a vendégek...

(Be akar menni a házba. Etelka megjelenik az ajtóban.)

Etelka: Édesapám küldött ki, hogy hívjam már be Vajda urat. Mind megérkeztek a vendégek. *(Visszafordul.)*

Vajda: Ne menjen még el, Etelka, maradjon itt egy percig... Szeretnék valamit mondani...

Etelka: Mondani?... Nekem?...

Vajda: Igen... igen... ó, jöjjön beljebb, ide a kertbe... Sétáljunk egyet a virágágyak között... oly illatosak ilyenkor a rózsák...

Etelka: Visszavárnak és félek, hogy haragudni fognak, ha elmaradok...

Vajda: Ó, ne törődjék azzal, Etelka... Nézze e dús virágfürtöket, a rózsaszínű báránnyelűket... Maradjon velem... Nem érzi, hogy sebesebben ver a szive, nem mámorosodik meg ettől a tavaszi zsongástól, nem remeg meg ebben az illatos levegőben valamilyen édes sejtelenemtől? Maradjon, maradjon csak egy percre, oly sokat, olyan szépet akarok mondani... Ezer vers muzsikál a szivemben és én mind az ezret eldalolom magának, Etelka...

Etelka *(zavartan):* Nem értem, mi lelta Vajda urat... Olyan különösen beszél...

Vajda: Ó, hogyan maradjak nyugodt, mikor el akarom mondani, hogy... szeretem Etelka, szeretem és... meghalok egy csókjáért...

Etelka *(felsikolt):* Vajda úr...

Vajda *(megragadja a kezét):* Szeretem, Etelka, ó ne menjen el, ne forduljon el tőlem...

Etelka *(kezével elfödi arcát):* Menjen, menjen... hagyjon magamra...

Vajda: Az első táncot ígérje nekem... Akkor majd megmagyarázom a szavaimat...

Etelka: Ó, Istenem... távozzon!

Vajda: Nem addig, amíg meg nem ígéri.

Etelka: Igen... igen...

Vajda: És a csók?

Etelka: *(lassan)* Majd a tánc után...

Vajda: Köszönöm, köszönöm, kezét csókolom... ó, mily boldogság! *(Bemeleg a házba.)*

Etelka *(egyedül):* Azt mondta: szeret... Milyen furcsa ez a szó, mikor egy férfi mondja, aki nem az apánk és nem a testvérünk... Jaj... hogy szegyenlem magamat... szeretnék elbujni magam elől... Milyen forró az arcom és mily erősen ver a szivem...

Szentiványiné *(a házból):* Etelka!

Etelka: Jaj, Istenem, hogy menjek közéjük ilyen piruló arccal? Hiszen rögtön elsírnám magamat a szégyenkezéstől...

Szentiványiné *(kijön):* Ej, ej, Etelkám, milyen sokáig elmaradtál! Odabenn már nagyon vár a fiataltság.

Etelka: Még nem... nagymamácskám, engedd meg, hogy egy keveset kinn maradhassak még...

Szentiványiné: Mi történt veled, gyermekem? Úgy remeg a hangod, mintha sírás fojtogatna... *(lejön a kertbe.)* Ej, hát mi ez? Olyan piros az orcád, mintha lázas lennél. Mi bajod van?

Etelka: Nincs énnekem semmi bajom, nagymamácskám, csak egy kicsit magamra akartam maradni.

Szentiványiné *(megöleli):* Hogy dobog a szived! Ez elárul! Ismerem én az ilyesmit, mikor láza is van a leánynak, fut az emberektől és mégsem beteg... Szerelmes vagy, Etelkám...

Etelka *(nagyanyja keblére rejtí arcát):* Csitt, nagymamácskám!

Szentiványiné: Ó, te kis bohó, lám, hogy szégyenkezel és elrejtet arcodat. Hát ábrándoztál idekinn, lested, hogy a hold feljőjön? Aztán ki az, aki a fejedben motoszkál? No, ezt meg kell mondani a nagymamának...

Etelka: Édes kis nagymamácskám, hogy megijesztettél! Csak kijöttem ide, mert édesapám kiküldött Vajda úrért, hogy hívjam be... Én aztán kinn maradtam... Olyan szép az alkonyat és nézd, milyen pirosak a rózsák és mily ábrándosak a rózsaszínű báránnyelűk... s milyen illatos a levegő! Hidd el, nagymamácska, csak ezért feledkeztem idekűnn...

Szentiványiné *(tréfás hangon):* Tudom, tudom... olyan szép az alkonyat, pirosak a rózsák és mily ábrándosak a rózsaszínű báránnyelűk és milyen illatos a levegő... Persze, hogy ilyenkor az ilyen kislányok könnyen kinn feledkeznek a kertben...

Etelka: De nagymamácska... hidd el...

Szentiványiné: Tudom, tudom... el is hiszem... A te nagymamácskáddal is megtörtént ez, nagyon régen... *(komolyan.)* Hát mondd csak, tetszik neked ez a pesti író, ez a Vajda?

Etelka: De nagymamácskám... mindjárt sírva fakadok...

Szentiványiné: Jól van no... Majd meglátom, kinek adod az első táncot? Csak jól vigyázz a szivecskédre, Etelkám... Jól válogassad, kire dobbanjon hangosabban... De ideje lesz már, hogy bemenjünk...

(Bemennek, alkonyodik.)

Briliánst, ékszt, gyöngyöt

mindenkinél drágábban vesz (Teréz-templ. SZÉKELY EMIL; Király-u. 51. sz. e m b e n.)

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám; minden előleg nélkül, szorosan a megállapított jutalékért eléri a leggyorsabb lebonyolítást
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyal-u. 19.

Hegedű, klarinét, teljes zenekari felszerelés, községi dob, kürt, harmonika, ocarina, zongora, gramofon és lemezek a legolcsóbb árban:

STERNBERG HANGSZERGYÁR
VII., Rákóczi-út 60. (Zenepalota.) Árjegyzéket bérmentve.

MRAVKÓ JÓZSEF

puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítását, felújítását és belőését.

Elad: elsőrangú gyártmányú golyós, sörétes, ismétlődő és automata vadászfegyvereket, pisztolyokat, revolvereket, összes vadászati cikkeket

Legjobb minőségű mindennemű golyós-, sörétestöltények, löszerek.

Vörösréz pálinkafőző-üstök

és vörösréz mosó-üstök rak-táron mindenféle kivitelben
Máthé András rézmű-árúgyár
Ujpest, Károly-utca 11. sz.

Ekék, ekealkatrészek,

boronák, kapálóekék, fűkaszálók, marokkrakó és kévekötő aratógépek, lógereblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gözcseplőkészletek, szecsavágók, répvágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA” mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

Szakorvos rendelő vér- és nemi betegek részére. Ezüst salvarsan-oltás!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32., I. em. 1. (Rókusall szemben.)

Közhirre tétetik,

hogy már megjelentek a kiscgazda-, kisciparos- és földmivestársadalom

Magyargazda, földműves és kisciparos más naptárt nem vesz, mert ezek a naptárak úgy tartalom, mint külső kiállítás tekintetében fölülműlnak minden más naptárt.

és földmivestársadalom **1923. évre szóló naptárjai:**

A Vasárnap Naptára	ára 70 K
Az Uj Barázda Naptár	ára 100 K
A Nagy Képes Családi Naptár	ára 100 K
A Nagy Képes Regélő Naptár	ára 100 K
Az Amerikai Magyarok Naptára	ára 100 K
A Familien Volkskalender für das Jahr 1923.	ára 100 K
A Falu Naptára	ára 70 K

A naptárakban megtaláljuk a lefolyt esztendő politikai életének kimagasló mozzanatait, a nagyvilág képekkel gazdagon tarkított eseményeit, ismeretterjesztő cikkeket a tudomány, irodalom és művészet széles köréből, közöttük értékes mezőgazdasági tanulmányokat; azután illusztrált elbeszéléseket, verseket, hasznos útbajazításokat és a nélkülözhetetlen naptári részt.

Kapható: minden lapelárusítónál, minden könyvkereskedésben és minden «Hangya» szövetkezetben.

Gözcseplőkészlet

nagyobb cséplési teljesítményekre 10 Máv. gyártmányú Lokomobil 60" dobszélességű cséplővel, a Lokomobil magánjáróra is átalakítható, továbbá egy 20 lóerejű szívógáz lokomobil 60" dobszélességű szinte Máv. gyártmányú cséplővel, továbbá egy 6 lóerejű gözlokomobil 48" dobszélességű cséplővel továbbá szalma-ka-za-lo-zó Hoffher és Schrantz gyártmányú kapható; részletes ajánlattal és minden felvilágosítással készséggel szolgálunk:

KELLNER ANTAL és FIA
BUDAPEST, BERLINI-TÉR 4.

DRÓTKERITÉS

legjobb minőségben, legolcsóbban
RENNER ÉS HAMVAI
sodronyfonat- és szitaárú készítőknél
Budapest, VIII., Köztemető-út 3. szám.
Baross-tér sarok. Keleti pályaudvar köze ében.

**SZŐLŐ- ÉS BOR-
GAZDASÁGI GÉPEK**

ESZKÖZÖK
LEGJUTÁNYOSABBAN
KAPHATÓK

NAGY IGNÁC CÉGNÉL

BUDAPEST, KÁROLY-KÖRUT
ALAPITTATOTT 1884. 9. TELEFON: József 115-15.

A „HANGYA” szövetkezet tagjai megbízható jó minőségű árút a legelőnyösebb árban

vásárolhatnak a
„HANGYA”

vidéki szövetkezeteiben.

KAPHATÓK:

vászon, karton, kanavász, zephir, szövet, kész férfi és női ruha, kendő, harisnya, cérna, pamut, szabókéllékek, cipő, csizma, valamint mindennemű rövid-, kézmű-, 4 konfekció-, cipő- és díszműárúk.

Mezőgazdasági SZESZGYÁRAKAT

szeszfordéket, pálinkafőző- és mosóüstöket, valamint tejgazdasági gépeket és eszközöket **KÉSZIT:**

Szemenyei Lajos rézműves
őnozó és gépműhelye, Budapest, IX., Remete-u. 34.